

Урок виразного читання напам'ять «З журбою радість обнялась»

Мета:

- навчальна: працювати над виразним читанням поезій напам'ять, навчити пояснювати вибір сонета;
- розвивальна: розвивати навички артистизму та публічного виступу;
- виховна: виховувати почуття прекрасного та толерантне ставлення до інших; розуміння краси людських почуттів.

Тип уроку: урок виразного читання.

Обладнання: збірки сонетів Франческо Петрарки у перекладах різних авторів.

Співати по-новому про любов я прагну...

Ф. Петрарка

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ ТА МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Робота з епіграфом уроку

- Як ви розумієте слова поета?
- Чи можна з їх допомогою розкрити внутрішній світ Петрарки?

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ

IV. РОБОТА НАД ТЕМОЮ УРОКУ

1. Виразне читання сонету № 132 (у перекладі Д. Паламарчука)

Коментар для вчителя. Цей сонет відкриває широкі можливості для навчання виразного читання, оскільки у цьому сонеті наявний багатий матеріал для тренування емоційності читання, досить виразна мелодика. Завдяки підвищеній емоційності твору не становить труднощів знайти слова, на які

падає не тільки фразовий, але й логічний наголос. Крім того, на прикладі цього твору учні наочно ознайомляться з поняттям психологічних пауз, які можна віднайти далеко не у кожному художньому тексті.

Етапи роботи над твором:

1. Визначення жанру твору (інтимна лірика) та особливостей його форми (сонет).
2. Виразне читання сонета вчителем (або індивідуальне читання учнями вірша (про себе).
3. Визначення основної думки твору і переважного настрою для розуміння основ емоційності читання (деталі емоційності визначатимемо в ході поступового розбору тексту).
4. Робота над мовленнєвою партитурою (на дошці і в зошитах).

Зразок партитури:

Як не любов, | то що це бути може? |

А як любов, | то що таке вона? |

Добро? - √ Та ж в ній скорбота нищівна. |

Зло? - √ Але ж муки ці солодкі, боже! |

Горіти хочу? | Бідкатись негоже. |

Не хочу? | То даремна скарг луна. |

Живлюща смерте, | втіхо навісна! |

Хто твій тягар | здолати допоможе? |

Чужій чи власній волі я служу? |

Неначе в просторінь морську безкраю, |

В човні хисткому | рушив без керма; |

Про мудрість | тут і думати дарма — |

Чого я хочу — √ й сам уже не знаю: √

Палаю в стужу, | в спеку — j весь дрижу. |

* Примітка. Доцільно в першу чергу звернути увагу на слова, на які падає логічний наголос (вони підкреслені двома рисками), і запропонувати учням мотивувати таке їх виділення. Важливо також прокоментувати постановку всіх психологічних пауз (вони позначені √) і нагадати учням, що психологічна пауза — це не просто мовчання, а мовчання, сповнене змістом, тобто таке, під час якого треба грати роль — особливо глибоко відчувати настрій і конкретної фрази, і всього твору. Також слід запобігти можливій помилці учнів: перед словом «Боже» хоч і стоїть розділовий знак, але робити на його місці паузу не потрібно (за правилами виразного читання пауза недоречна перед звертаннями і перед вставними словами).

5. Робота над технікою мовлення: виконання кількох вправ на відпрацювання вірного дихання, якостей голосу і дикції (їх можна провести на матеріалі читання окремих фраз із сонета).

6. Виразне читання сонета учнями.

7. Оцінювання читання однокласниками та вчителем.

2. Виразне читання учнями сонетів Франческо Петрарки

- Поясніть, чому саме цей сонет ви обрали.

3. Рольова гра

- Уявіть, що у вас з'явилася можливість поспілкуватися з Лаурою. Що ви хотіли б у неї запитати? Що порадити?

V. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

1. Метод «ПРЕС»

- Чому Петрарку вважають поетом-гуманістом?

- Що надає неповторності поетичному слову Петрарки?

- Як ви вважаєте: якби чернець Петрарка жив у добу Середньовіччя, які теми він обрав би для своїх віршів?

Коментар для вчителя. Метод «ПРЕС»: відповідь слід сформулювати згідно зі схемою:

«Я вважаю ... (позиція), тому що ... (пояснення). Наприклад, ... (докази, аргументи). Тому ... (висновок)».

2. Рефлексія

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Повторити тему «Специфіка культури доби Відродження».
2. Підготувати повідомлення про життя та творчість Вільяма Шекспіра, «шекспірівське питання», театр в Англії.